

יראים להעיד עדות שקר, ועוד שני זוממי זוממין שאם יתחייב בעל דין על פי העדים, וישכיר עדי שקר להזים את העדים, ויכלו שנים אלו להזים את הזוממין, ובכך יתייראו להזים בשקר, הרי ביחד מאה וארביסר, ארבע עשרה.

ועוד שני גבאי צדקה הגובים מעות מבני העיר, ועוד שלשה המחלקים צדקה לעניי העיר, שהדין הוא שצדקה נגבית בשנים ומתחלקת בשלשה, הרי מאה ותשע עשרה, ועוד אחד שהוא רופא ואומן ולבלר ומלמד תינוקות.⁽¹⁸⁾

ותניא, הרי שנינו בכרייתא: כל עיר שאין בה עשרה דברים הללו — אין תלמיד חכם רשאי לדור בתוכה, ואלו הן: האחד, בית דין מכין ועונשין, השני, וקופה של צדקה נגבית בשנים, השלישי, ומתחלקת בשלשה, הרביעי, ובית הכנסת, החמישי, ובית המרחץ, השישי, ובית הכסא, השביעי, רופא למול תינוקות, השמיני, ואומן מקיז דם, התשיעי, ולבלבר כותב ספרים, העשירי, ומלמד תינוקות.

משום רבי עקיבא אמרו תלמידיו: אף אם אין בה מיני פירא פירות, אין תלמיד חכם רשאי לדור בה, מפני שמיני פירא מאירין את העינים.

הרי החשבון של מאה ועשרים בני העיר, שתהא ראויה לסנהדרין.

שנינו במשנתנו: רבי נחמיה אומר: מאתים ושלושים כנגד שרי עשרות.

בכרייתא שנינו דעה שלישית, והיא דעת רבי.

תניא שנינו בכרייתא: רבי אומר:

עיר שיש בה מאתים ושבעים ושבעה י"א-א תושבים, הרי היא ראויה לסנהדרין.

כי הוא סובר כרבי נחמיה. ומוסיף עליו עוד ארבעים ושבעה. וזאת, כדי שיוכלו להוסיף על הדיינין בעת שיתחלקו לשנים עשר מחייבין ואחד עשר מזכין. [שאז יוסיפו עליהם עוד שנים. ואם שנים אלו יחייבוהו, אזי יהיו ארבעה עשר מחייבין נגד אחד עשר מזכין, ויוכרע הדין לחיוב. ואם שנים אלו יזכוהו, הרי יהיו אז שלשה עשר מזכין נגד שנים עשר מחייבין, ויוכרע הדין לזכות. אבל אם שנים אלו, אחד מהן יחייב והשני יזכה, ולא תהיה הכרעה לחובה על פי שנים, ולא לזכות על פי אחד, יוסיפו עוד שנים, ואם שוב יתפלגו יוסיפו עוד שנים, ולא יותר מארבעים ושבעה, עד שיהיו ביחד עם הראשונים — שבעים, לפי שאין סנהדרין יותר משבעים. לכן מוסיף רבי על חשבון רבי נחמיה, עוד ארבעה ושבעה].

ומקשה הגמרא: והתניא, הרי שנינו בכרייתא אחרת: רבי אומר: מאתים ושבעים

אחרים בנוסף על הגובין, הרי יכולים הגבאים להוסיף אחד ולחלק. והתורת חיים מקשה עוד: שהרי המלמד תינוקות אסור לו להתעסק בעסק אחר.

18. כן פירש רש"י, אבל היד רמ"ה סובר שששה האחרים הם שלשה מחלקי צדקה, ועוד אחד טבח, ועוד אחד רופא, ועוד אחד. לבלר. ומקשה על פירוש רש"י למה צריכין מחלקים